

موجود. مطبوعه دائر وعنده ماشین آلات جدید الایریاع آن رسیده مشغول سوار کردن اند - دفاتر واسناد محاسبات ورا کد منظم - بنیان کتابخانه گذاشته شده وبك عده اجزاء ومستخدمین زحمت کش بانجام وظایف اداری آماده گردیده اند حاضرند و برای آتیه چندان امور موجود زحمتی موجود نیست.

از مقام منبع مجلس مقدس شورای ملی اجازه میخواهم استدعا نمایم در این موقع که تجدید انتخاب هیئت محترم رئیسه بعمل آمده ونوبت بانتخاب مباشرین رسیده صرف نظر از هیچگونه استدلالی اگر از آقایان محترم باز نظر عنایتی بانتخاب بنده بعضویت اداره مباشرت باشد صرف نظر و بنده را از امتداد آن خدمت معاف فرمایند و بتضییع آراء مقدس و اوقات گرانبهای خویش نپردازند. بدیهی است خارج از سمت رسمی در هر موقع امری باشد بتوانم انجام دهم اطاعت آن را فرض ذمه خود میدانم.

ضمناً در این موقع که از خدمت برکنار میشوم باز اجازه میخواهم خاطر مبارک آقایان نمایندگان عظام را مستدعیانه به مراتب معروضه ذیل معطوف دارم.

اولاً در خرید ماشین آلات ولوازم مجلس وشركت تلفن ایران که نیز مؤسسه عام المنفعه برای مملکت است از طرف دولت فخریه جمهوری شوروی روسیه غایت مساعدت بعمل آمد که اجازه دادند از هر نقطه از نقاط اروپا برای مجلس شورای ملی وشركت تلفن ایران هر رقم ماشین آلات واجناس خریداری واز هر يك از طریق روسیه بایران حمل شود نه فقط از تمام هوارض ترانزیتی ومتفرقه روسیه معاف داشتند واجازه ترانزیت آزاد دادند بلکه احکام ا کیده برای حفاظت صادر نمودند و عملاً کاملاً بموقع اجرا گذارده شده در سهم خود تشکر دارم.

ثانیاً ماشین آلات و لوازمی که بزحمات فوق العاده برای مطبوعه مجلس تهیه شده است استدعای بذل توجه می باشد بفر نحو مقتضی رأی مجلس مقدس است بلا استفاده نماند خصوصاً ماشینهای طبع تبریست وغیره که دولت را از زیر بار منت طبع بدون تقطیش در خارجه مستغنی خواهند نمود.

ثالثاً اجازه فرمائید در موقع فراغت صورتی از تاریخچه وخلاصه محاسبات تمام مدت گذشته (کل اثاثیه موجوده از آغاز دوره دوم تقنینیه تهیه وبخروج بودجه مجلس طبع وخدمت آقایان نمایندگان عظام تقدیم گردد.

رابعاً نظر بآنکه تقدیم محاسبه سته ننگوزنیل محض دیسر رسیدن صورت حسابهای از آلمان نسبت بمعمول بتأخیر

انجامیده اجازه آر حمت شود در ظرف چند روز تهیه و تقدیم شود. بدیهی است محاسبات هذه السنه به موجب اسناد و دفاتر موجوده بر عهده دائره محاسبات است که از لحاظ محترم کمیسیون محاسبات و آقایان مباشرین عظام خواهد گذرانید و در موقع صورت تقدیم خواهند نمود.

خاصاً نظر باینکه لازم بود در ابتدای عمل کتابخانه مجلس قسمی از روی اساس صحیح دائر گردد که بازمینه مصلحت آمیز از این قسمت هم در آتیه کمکی بزرگ بملت ومملکت شده باشد.

از این جهت اداره مباشرت کمیسوی از پنج نفر آقایان نمایندگان عظام تشکیل داد تا در اساس و تهیه نظامنامه آن بذل توجه فرمایند در آن کمیسیون تهیه نظام نامه بر عهده حضرت آقای مصدق السلطنه نماینده محترم وعضو آن کمیسیون برگزار شد مشارالیه نیز تحمل زحمت و تهیه فرموده اند و در مواد مشخصه موجود است ولی محض کسالت ایشان کمیسیون منعقد نگردیده امیدواری است این قسمت نیز خوش انجام شود.

اساساً نظر بکسر بودجه مملکتی و تعدیل آن وصلاحیت از آنکه مجلس شورای ملی در قسمت خود مقدم واقع شده باشد.

وقتی که در کمیسیون محترم بودجه با حضور دولت و ریاست کل مالیه در باب کلیات مذاکره بود بنده بمصلحت آنکه از بعضی مخارج غیرفوری هذه السنه مجلس شورای ملی خودداری و در قسمتی از کسر بودجه مملکتی کمکی شده باشد پیشنهاد نمود مبلغ چهل هزار تومان از بودجه هذه السنه مجلس شورای ملی کمتر اخذ و خرج خواهد شد و عملاً تا آخر سنبله بیست و نه هزار وهشتصد وشصت و هفت تومان و هشت هزار و یکصد دینار کمتر از ماخذ اعتبار درخواست صادر شده است.

در پایان معذرت میخواهم که اگر نتوانسته ام در قسمت هایی کاملاً رضایت خاطر جمعی را از خارج وداخل در گذشته فراهم کنم باهمه میل و اشتیاق باطاعت از حد قدرت خود خارج دانسته و اینک با تجدید تقدیم عرض تشکرات بجسارت خود خاتمه میدهم.

نایب رئیس - خدمات آقای ارباب محل انکار نیست. حالا شروع میکنیم بانتخاب سه نفر عضو برای اداره مباشرت بانتخاب جمعی.

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده نتیجه اینطور حاصل گردید.

مهره تقنینیه ۱۰۴. اوراق رأی

۱۰۴.

آقای ارباب کیخسرو ۹۰. آقای افشار

۴۷. آقای دیوان بیگی ۴۵. آقای شیروانی

۴۴. آقای روحی ۴۱. آقای سلطان اللما ۳۵ دست غیب ۱۱. آقای مقوم الملك ۳۸. آقای آقامیرزا شیخ الرئیس ۲. آقا کازرونی ۲. آقای آقامیرزا شهاب ۲. آقای قائم مقام. الملك ۱. آقای ناصر الاسلام ۱. آقای داوود ۱. آقای وکیل الملك ۱. آقای هایم ۱. آقای تقی زاده ۱.

نایب رئیس - عده حاضرین صد و سه و آقای ارباب با کثرت پنجاه و نه رأی انتخاب شدند لیکن آن دو عضو دیگر اکثریت ندارند.

افشار چهل و هفت. دیوان بیگی چهل و پنج. سلطان العلماء سی و پنج. بنیان السلطان چهل و پنج. روحی چهل. لهذا دو عضو دیگر را باید مجدداً انتخاب کرد. آقای تسدین.

(اجازه) تدریس - چون مقداری از ظاهر گذشته بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود. نایب رئیس - آقای رهنما.

(اجازه) رهنما - چون انتخاب هیئت رئیسه تمام شده و فقط دو نفر مباشر باقی مانده است خوبست همین امروز انتخاب شود و لازم نیست بروز دیگر بیفتد وداعی ندارد که ما يك جلسه دیگر صرف کنیم تا بحال نشستیم خوبست بنشینیم دو نفر دیگر راهم انتخاب کنیم.

نایب رئیس - صحیح میفرمایند ولیکن اکثریت برخلاف این است رأی میگیریم باینکه جلسه را ختم کنیم و بقیه انتخاب بماند برای جلسه بعد آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد جلسه را ختم میکنم. جلسه دیگر روز یکشنبه بیستم سه و نیم بظهر ماده.

دستور انتخاب دو نفر عضو برای مباشرت و انتخاب کمیسیون بطریق معمول سابق و بعد هم چهار فقره خبر از کمیسیون بودجه است.

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - مدرس منشی - علی اقبال المالك - منشی معظم السلطان

صورت مشروح مجلس

یوم یکشنبه بیستم میزان

۱۳۰۳ مطابق سیزدهم ربیع الاول ۱۳۴۳

(مجلس دو ساعت و چهل دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)

صورت مجلس یوم پنجشنبه هفدهم میزان را آقای اقبال المالك قرائت نمودند)

رئیس - آقای دست غیب

(اجازه) دست غیب - بنده بعد از تصویب صورت جلسه عرض دارم رئیس - آقای سر کشیک زاده

(اجازه) سر کشیک زاده - بنده چون قبلاً اجازه خواسته بودم تقاضا میکنم مقرر بفرمائید در صورت مجلس بنده را در آمده با اجازه ثبت کنند

رئیس - از کمیسیون تحقیق شده بعد اصلاح میشود و نسبت بصورت مجلس دیگر مخالفتی نیست (مخالفتی نشد)

رئیس - آقای دست غیب (اجازه)

دست غیب - در چندی قبل که آقای

طهرانی راجع بمسئله جنس اظهاراتی فرمودند بنده هم جوابی عرض کردم گویا سوء تفاهمی شده است که بنده گاو میری یا زنك زده شدن جنس را تکذیب کرده ام و شاید علت این سوء تفاهم این بوده است که بعضی از آقایان روزنامه نخوانده اند یا اینکه جرائد آنطور که باید و شاید عرایض بنده را ننوشته بوده اند اینست که محض رفع سوء تفاهم عرض میکنم که بنده در آنروز عرض نکردم که گندم زنك زده بنده تصدیق کردم و حالا هم تصدیق میکنم که خسارت زیادی بملاکین اطراف طهران وارد شده و حتی این را هم تصدیق می کنم که دولت باید برای ملاکین يك فکری بکند ولی آنروز بنده این طور استنباط کردم که آقای طهرانی در اثناء بیانشان فرمودند که تا شش ماه یا يك مدتی دیگر بیم فحطی در طهران میرود و چون اظهار این مسئله در مجلس رسمی و علنی خوب و سزاوار نبود این بود که عرض کردم تا شش ماه دیگر بیم فحطی نمیرود و گرنه بنده منکر نشدم که گندم زنك زده وانکار نکردم که نسبت بملاکین نباید مساعدت بشود البته خسارت بر آنها وارد شده است.

محض رفع سوء تفاهم این مسئله را عرض کردم.

رئیس - دستور امروز انتخاب دو نفر مباشر است آقایان هم میدانند باید انتخاب جمعی باشد.

آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

ضیاء الواعظین - خواستم سؤال کنم که انتخاب جمعی نسبت بهمین دو نفر خواهد بود؟

رئیس - بلی (اخذ واستخراج آراء بعمل آمده نتیجه

بقرار ذیل حاصل گردید)

مهره تقنینیه ۹۸. اوراق رأی ۹۸

آقای افشار

آقای روحی ۴۵ رأی
 سلطان العلماء ۴۱
 مقوم الملك ۲
 كازرونی ۲
 دست‌غیب ۲

آقایان مستوفی الممالك و مشیرالدوله و آقا میرزا شهاب‌الدین هر کدام يك

ورقه سفید ۲

رئیس - عده حضار نود و نه
 آقای افشارچهل‌ونه رأی
 آقای شیروانی چهل و شش رأی
 آقای روحی چهل و پنج رأی
 آقای سلطان العلماء چهل و يك رأی دارند.

پس هیچک از آقایان اکثریت پیدا نکرده‌اند باید تجدید رأی شود.

مهره تقشبه ۱۰۰
 اوراق آراء ۱۰۰
 آقای افشار ۵۱ رأی
 روحی ۴۶
 شیروانی ۴۴
 سلطان العلماء ۴۲
 دست‌غیب ۴
 آقایان حاج میرزا عبیدی دولت‌آبادی و مقوم الملك هر کدام يك رأی

یاکت خالی (۱)
 ورقه سفید (۲)

رئیس - عده حضار صد و يك
 آقای افشار پنجاه و يك رأی
 آقای روحی چهل و شش رأی
 آقای شیروانی چهل و چهار رأی
 آقای سلطان العلماء چهل و دو رأی
 آقایان افشار و روحی انتخاب شدند
 يك نفر از نمایندگان - خوبست تنفس داده شود.

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از سه ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

وزیر مالیه - خاطر آقایان مسبق است که لایحه بودجه مملکتی که برای هله‌السنه پیشنهاد شده بود بواسطه بعضی اموری که اکثر آقایان مستحضرند بمشکلاتی برخورد که هیئت دولت لازم دانست در آن تجدید نظر نماید و تجدید نظر بعمل آمده است و بعد از آنکه تصرفات لازمه در بودجه کردیم اینطور مقتضی دانسته شد که لایحه اولی استرداد و این لایحه تقدیم شود تغییرات و تصرفاتی که در این لایحه بعمل آمده است آقایان ملاحظه خواهند فرمود و لازم نیست که بنده داخل در جزئیات شوم فقط دو نکته میخواستم باستحضار آقایان برسانم - اولاً بودجه فعلی تقاضای که با بودجه سابق پیدا کرده این است که يك پیشنهادی برای پرداخت حقوق

منتظرین خدمت در این بودجه میشود و یکی اینکه الان ششماه از سال گذشته است و اگر مجلس شورای ملی بخواهد داخل شود در بودجه تقضیلی البته يك مدت دیگری باز وقت لازم است و بودجه مصوب نخواهیم داشت و محتاج خواهیم شد که در هر ماه بيك دو اودم قناعت کنیم و با مشکلاتی که در این باب هست و البته آقایان خودشان متذکر هستند چاره جز این نیست که از مجلس شورای ملی تقاضا کنیم که بودجه اعتبار کلی را که تصویب میفرمایند اجازه پرداخت آنرا هم بدهند که دولت هم وقت خود را صرف کند باینکه بودجه سال آینده را تهیه کند که در اول سال بودجه مصوب داشته باشیم بنا بر این لایحه بودجه جدید را تقدیم میکنم لایحه دیگری که تقدیم مجلس شود شورای ملی میکند

راجع بتغییری است که در کنترات مستخدمین بلژیکی گمرک لازم شده است نسبت بآنچه در مجلس سابق در اینجا تصویب شده بود .

نسبت بلایحه بودجه هم از طرف هیئت دولت تقاضا میکنم .

باسرع مایمکن توجهی بفرمائید که زود ترتیلف این مسئله معین شود .

رئیس - دستور امر و تعیین کمیسیونها بود ولی پیشنهاد کرده‌اند که از دستور امروز خارج شود .

(پیشنهاد مزبور بشرح ذیل خوانده شد)

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه .

نظر باینکه آقایان نمایندگان محترم بطور کامل تبادل افکار برای کاندید کمیسیونها فرموده‌اند

بنده پیشنهاد میکنم که تعیین کمیسیونها امروز از دستور خارج ؛

نظام التولیه

رئیس - جلسه آتی روز ۳ شنبه ...

تدین - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

تدین - بنده میخواستم تقاضا کنم از آقایان نمایندگان چون بیست دقیقه بظهور مانده است آن لایحه که از کمیسیون بودجه را بر تشریح رسیده راجع بورنه حسین آقای آزان جزو دستور شود

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

(اجازه)

آقا سید یعقوب - حالا که آقای وزیر مالیه اینجا تشریف دارند بنده تقاضا میکنم تکلیف این عریضه را که متحصنین بمجلس دادند معلوم کنند .

رئیس - این که جزو دستور نیست .

آقا سید یعقوب - سؤال هم باید جزو

دستور باشد؟

رئیس - سؤال را در آخر جلسه بفرمائید .

(خبر کمیسیون بودجه بشرح ذیل قرائت شد)

راجع بتصویب ماهی ۱۸ تومان در حق ورنه مرحوم حسین آقا نایب اول کمیسیون بودجه بلا یحه شماره ۹۳۶ دولت رسیدگی و مطالبات لازمه نموده

نظر باینکه حسین آقا سالها در خدمت دولت و در حین اشتغال بخدمت با حسن پریشانی وفات یافته

لهذا لایحه دولت را تصویب و ماده واحده ذیل را تنظیم و جهت تصویب تقدیم مجلس مقدس شورای ملی مینماید

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از ابتدای هله‌السنه سیچان آیل هزار و سیصد و سه ماهی ۱۸ تومان تا یگمات ۱۲ سال بدو پسر و يك عیال مرحوم حسین آقای نایب اول مستخدم نظمی از محل شهریه و مستعمریات بپردازد .

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریعتمدار دامغانی - بنده فقط از آقای مخبر کمیسیون توضیح میخوام که فلسفه این شهریه چیست و بچه دلیل و استحقاق پرداخته میشود؟

عماد السلطنه مخبر - حسین آقا مستخدم نظمی است که در حین اشتغال بخدمت مقتول شده و چون قانون استخدام شامل حال او نمیشود زیرا ایام خدمتش طوری نیست که قانون استخدام شامل حالش بشود از این جهت مبلغ هجده تومان دولت در حق ورنه او برقرار کرده و کمیسیون هم قبول کرده است .

رئیس - آقای طهرانی (اجازه)

آقا شیخ محمد علی طهرانی - عرضی ندارم . پیشنهاد میکنم رأی گرفته شود .

رئیس - آقایانیکه تصویب می کنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد (اخذ واستخراج آراء بعمل آمده بطریق ذیل نتیجه حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۷۸ ورقه کبود علامت رد ۱۱

رئیس - عده حضار ۹ نفر با اکثریت هفتاد و هشت رأی تصویب شد

اسامی موافقین - آقایان: اقبال الممالك - آقا سید کاظم - میرزا آقاخان عصرا انقلاب - مشیر اعظم - آقا شیخ جلال - آسید حسن اجاق - قوام الدوله - مستوفی الممالك - سردار فاخر - محمد ولی میرزا کازرونی - وکیل الملك - حاج عز الممالك - اعتبار الدوله - سلیمان میرزا ناصر الاسلام - مقوم الملك - نظام التولیه

رهنما سرکشیک زاده - احتشام الحكماء - سردار منتصر - عماد السلطنه - محمد هاشم میرزا شیخ رئیس تقي زاده - غلامحسین میرزا - مشیر معظم - متمد السلطنه - نصرت الدوله دیوان بیگی - تدین - دبیر اعظم - مدبر الملك - وحید الدوله - شریعت زاده میرزا سلیم خان ایزدی - مصدق الملك - میرزا بداله خان - رئیس التجار - کی استوان یمن الملك - صدرائی - حاج میرزا اهلرضا قائم مقام الملك - سالار اشرف - دست‌غیب امیر اعلم - ضیاء الواعظین - احیاء السلطنه - ضیاء الاطباء - شیخ الاسلام ملایری - ضیاء الملك - ملك التجار - سردار نصرت - سیهدار اعظم - حاج سید المحققین - یاسائی - سیف الله خان اسکندری - فتح الله میرزا - شریعتمدار - آقا میرزا سید احمد و سیصد و سه ماهی ۱۸ تومان تا یگمات ۱۲ سال بدو پسر و يك عیال مرحوم حسین آقای نایب اول مستخدم نظمی از محل شهریه و مستعمریات بپردازد .

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریعتمدار دامغانی - بنده فقط از آقای مخبر کمیسیون توضیح میخوام که فلسفه این شهریه چیست و بچه دلیل و استحقاق پرداخته میشود؟

عماد السلطنه مخبر - حسین آقا مستخدم نظمی است که در حین اشتغال بخدمت مقتول شده و چون قانون استخدام شامل حال او نمیشود زیرا ایام خدمتش طوری نیست که قانون استخدام شامل حالش بشود از این جهت مبلغ هجده تومان دولت در حق ورنه او برقرار کرده و کمیسیون هم قبول کرده است .

رئیس - آقای طهرانی (اجازه)

آقا شیخ محمد علی طهرانی - عرضی ندارم . پیشنهاد میکنم رأی گرفته شود .

رئیس - آقایانیکه تصویب می کنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد (اخذ واستخراج آراء بعمل آمده بطریق ذیل نتیجه حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۷۸ ورقه کبود علامت رد ۱۱

رئیس - عده حضار ۹ نفر با اکثریت هفتاد و هشت رأی تصویب شد

اسامی موافقین - آقایان: اقبال الممالك - آقا سید کاظم - میرزا آقاخان عصرا انقلاب - مشیر اعظم - آقا شیخ جلال - آسید حسن اجاق - قوام الدوله - مستوفی الممالك - سردار فاخر - محمد ولی میرزا کازرونی - وکیل الملك - حاج عز الممالك - اعتبار الدوله - سلیمان میرزا ناصر الاسلام - مقوم الملك - نظام التولیه

مستوفی الممالك - قوام الدوله - اعتبار الدوله - مشیر اعظم - سردار فاخر - یمن الملك - ناصر الاسلام - مقوم الملك - رهنما - حاج عز الممالك - سلیمان میرزا - وکیل - الملك - سیف الله خان اسکندری - کازرونی - نظام التولیه - سرکشیک زاده - احتشام الحكماء - سردار منتصر - نصرت الدوله - متمد السلطنه - مشیر معظم - کی استوان - عماد السلطنه - مصدق الملك - دبیر اعظم - رئیس التجار - دیوان بیگی - تدین - مدبر - الملك - آقا میرزا بدالله خان - وحید الدوله آقا شیخ محمد علی طهرانی - احیاء السلطنه صدرائی - شریعت زاده - آقا میرزا آقاخان عصرا انقلاب - امیر اعلم - دست‌غیب - قائم مقام الملك - آقا میرزا سلیم خان ایزدی - سالار اشرف - حاج سید المحققین - مشار اعظم - ضیاء الاطباء - امیر احتشام - شیخ الاسلام ملایری - سیهدار اعظم ضیاء الواعظین سردار متمد - سردار نصرت - امین الشریعه سالار لشکر معاضد السلطنه - آشتیانی - آقا سید یعقوب - ضیاء الملك - هایم - شیخ العراقرین زاده - عظیمی - آقا میرزا سید حسن کاشانی آقا میرزا سید احمد بهبهانی .

رئیس - چند فقره خبر از کمیسیون مرخصی رسیده قرائت میشود رأی میگیریم بعد جلسه را ختم میکنم (راپورت راجع برخصی آقای آقا شیخ عبدالرحمن (بشرح ذیل خوانده شد)

آقا حاج عبدالرحمن نماینده محترم لرستان که سابقاً چهل روزه بعنوان کسالت مزاج استعجازه مرخصی کرده بودند بملاحظه اینکه از موعد مقرر بیست روز اضافه شده بود اخیراً شرحی مرقوم و ضمناً خاطر نشان کرده بودند که بیست روز اخیر بواسطه اقدام در اصلاح امور مملکتی بوده و هر گاه توضیحی هم لازم باشد برای توقف اضطراری که مستلزم مصالح مملکتی است حاضرم حضور بهم رسانده توضیحات دهم .

کمیسیون عرایض حضور مرمزی الیه را لازم دانسته پس از اطلاع و حاضر شدن در کمیسیون توضیحات دادند کمیسیون پس از مشاوره تقاضای ایشان را در بیست روز بی اجازه تصویب مینماید که مدت مزبوره نیز غایب با اجازه ثبت شود .

رئیس - رأی میگیریم .

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . جلسه آتی روز سه شنبه سه ساعت و نیم قبل از ظهر و ستوز اولاجز کمیسیون بودجه راجع به تعیین تکلیف مستعمریات علاوه بر تصویب فوس تیل ثانیاً جز کمیسیون مبتکرات راجع بالغاه قانون پوست بره ثالثاً جز کمیسیون بودجه راجع بمجدد السلطان ضمناً انتخاب کمیسیونها هم باید بعمل بیاید .

مزبوره نماینده محترم غایب با اجازه ثبت شوند .

رئیس - رأی گرفته میشود . آقایان موافقین قیام فرمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر راجع برخصی آقای شریعتمدار دامغانی .

بترتیب ذیل خوانده شد .

آقای شریعتمدار دامغانی نماینده محترم بواسطه مرخصی دوماه استعجازه مرخصی کرده بودند کمیسیون پس از مشاوره چهل روز تصویب مینماید که از روز حرکت پس از تصویب غایب با اجازه ثبت شوند مخبر حسن ملك التجار .

رئیس - آقای سردار فاخر (اجازه)

سردار فاخر - موافقم .

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده با اساس مرخصی آقای شریعتمدار مخالفی ندارم ولی بایک قسمت از هجرت این راپورت مخالفم میگویند (از روز حرکت) بنده باین فورمول از روز حرکت مخالف زیرا ممکن است در آتی تولید مشکلات کند عده زیادی از آقایان اجازه میگیرند و اجازه راهم و کول میکنند بروز حرکت و این اسباب زحمت خواهد شد اگر مقصود از این عبارت برای این است که نمیتواند وسایل حرکتشان حاضر خواهد شد خوب است چند روز را بطور تخمین در نظر بگیرند و بعد روز حرکتشان را معین کنند والا این ترتیب در آتی اسباب زحمت خواهد شد .

رئیس - آقای سردار فاخر (اجازه)

سردار فاخر - بنده موافقم خوب است رأی گرفته شود .

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - برای اینکه رفع این مخالفت بشود خوب است آقایان از ابتداء فوس رأی بدهند

رئیس - رأی میگیریم آقا باینکه

رئیس - رأی گرفته میشود از اول فوس چهل روز .

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . جلسه آتی روز سه شنبه سه ساعت و نیم قبل از ظهر و ستوز اولاجز کمیسیون بودجه راجع به تعیین تکلیف مستعمریات علاوه بر تصویب فوس تیل ثانیاً جز کمیسیون مبتکرات راجع بالغاه قانون پوست بره ثالثاً جز کمیسیون بودجه راجع بمجدد السلطان ضمناً انتخاب کمیسیونها هم باید بعمل بیاید .

کمیسیون مالیه دوازده نفر - عدلیه - هشت نفر فوائد تجارت و یست و تلگراف دوازده نفر - خارجه شش نفر - معارف هشت نفر نظام هشت عضو - داخله دوازده عضو .

آقای شیخ العراقرین زاده (اجازه)

شیخ العراقرین زاده - لایحه هزار و پانصد تومان راجع بورنه حاجی علی بابا در کمیسیون بودجه تصویب شده چون ورنه آن مرحوم خیلی پریشان خواب است جزء دستور شود .

رئیس - مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر .

رئیس - حاجی علی بابا هم جزو دستور میشود .

آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - بنده تقریباً چهار ماه طول کشیده که انتظار جواب يك سؤالی را که از وزارت مالیه کرده‌ام داشته و اهالی شاهرود و بظام همین طور در تحت فشار مانده‌اند تا اینکه در دوسه جلسه گذشته موفق شدم سؤال خودم را از وزیر مالیه کردم حالا نمیدانم چقدر باید طول بکشد تا جواب مرحمت کنند و بنده قانع شوم حالا چون اینجا تشریف دارند با جواب مرحمت کنند که اهالی از انتظار در آتند باینکه ترتیبی کنند که اهالی از فشار آسوده شوند .

عرض دیگری که دارم این است که چون قوانین عدلیه این مرتبه زیاد اهمیت دارد و دولت هم اختیار تام برای کمیسیون عدلیه خواسته است تقاضا کنم دوازده نفر برای کمیسیون عدلیه معین شود .

جمعی از نمایندگان صحیح است .

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب . قرائت میشود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که عده کمیسیون عدلیه دوازده نفر باشد .

رئیس - مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر .

رئیس - رأی میگیریم آقا باینکه

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را تصویب میکنند قیام نمایند .

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

ضیاء الواعظین - بنده میخواستم عرض کنم چند فقره لایحه ناتمام است . اوزان مقادیر هلائم صنعتی اینها جزو دستور باشد تا تمام شود یکی دیگر لایحه سجل احوال که مدتی است گذشته و خیرش منتشر شده است مدتها میبکند آنهم جزو دستور شود .

رئیس - چون مدت کمیسیونها رسیده

این لوایح باید برود بکمیسیونهای جدید ضیاء الواعظین - خبرش داده شده .

رئیس - توفیر نمیکند . باید يك شخص باشد که از طرف کمیسیون دفاع کند . مخبر کمیسیون قدیم که نمیتواند دفاع کند . آقای طهرانی .

(اجازه)

آقا شیخ محمد علی طهرانی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای مشار اعظم .

(اجازه)

مشار اعظم - لایحه پیشنهادی کمیسیون بودجه راجع بشهریه اعتلاء السلطنه حاضر است تقاضا میکنم جزو دستور آتی شود .

رئیس - دستور سنگین است گمان نمیکنم بشود .

آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده آن عرضی که کردم راجع بتخصیصین مجلس بود چون آقای وزیر مالیه این جا تشریف دارند اگر موقع است آقای وزیر مالیه در ایوب باب يك توضیحی بدهند .

رئیس - چه فرمودید ؟

آقا سید یعقوب - عرض میکنم راجع بمریضه متحصنین که منتشر کرده‌اند و آقایان هم مستحضر هستند .

چون آقای وزیر مالیه تشریف دارند میخواستم يك توضیحی بدهند که بشکایات آن‌ها خاتمه داده شود نه اینکه هر روز عریضه بو کلا و کمیسیون بدهند خوبست آقای وزیر مالیه فکری کنند که بظلمات آن‌ها خاتمه داده شود .

وزیر مالیه - آقایان متحصنین البته متوجه این مسئله نیستند که وزیر مالیه و دولت خرجی را که میکنند وجهی را که میبپردازند باید يك محل و اعتباری داشته باشند وقتی که در بودجه دولت اعتباری برای آن خرج منظور نشده باشد دولت بگویند قابل پرداخت نیستیم آقایان این را حمل میکنند باینکه دولت مسامحه میکند و نمیخواهد بآنها مساعدت کند .

در چندی قبل از طرف کمیسیون عرایضی بوزارت مالیه اظهار شد که در این باب يك توجهی بشود بنده شخصاً کمیسیون عرایض حاضر شدم بعضی آقایان راهم در کمیسیون خواستم و مذاکره کردیم و بالاخره همینطور با آقایان اعضاء کمیسیون عرایض عرض کردم که چاره نیست جز اینکه فکر اساسی در اینکار باید کرد و متحصنین شدن اینها هم فایده و لزومی ندارد زیرا دولت متوجه این مسئله هست و باید يك لایحه برای پرداخت دیون دولت تهیه کند تقریباً هم تهیه شده عنقریب شاید درهمین بودجه سابق پیدا کرده این است که يك پیشنهادی برای پرداخت حقوق

نشود غیر از این هم بنده نمیتوانم کاری بکنم .

رئیس - آقای هرمزی

(اجازه)

هرمزی - بنده عرضی ندارم - عرض بنده راجع بکمسیون عدلیه بود که گذشت .

رئیس - آقای یاسائی

(اجازه)

یاسائی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای شیرانی

(اجازه)

شیروانی - بنده راجع بکمسیون ها میخواستم عرض کنم فلسفه اینکه کمسیونها یکی باید هشت نفر و یکی شش نفر باشد چیست ؟ زیرا کارهای مملکتی در محیط خودش یک درجه اهمیت را دارد و بنده معتقدم که باید یک نواخت اعضاء کمسیونها باشند .

رئیس - با فعل عده برای رأی کافی نیست اگر میل دارید جلسه آتیه پیشنهاد کنید رأی میگیریم

آقای داور

(اجازه)

داور - بنده عرضی ندارم . مجلس

نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد .

رئیس مجلس شورای ملی

مؤمن الملک

منشی - علی اقبال الممالک

منشی - معظم السلطان

جلسه (۶۹)

صورت مشروح مجلس

یوم سه شنبه ۲۲ برج

میزان ۳۰۳ مطابق ۱۵

ربیع الاول ۱۳۴۳

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید . صورت مجلس یوم یکشنبه بیستم میزان را آقای اقبال الملک قرائت نمودند .

رئیس - آقای طهرانی

(اجازه)

طهرانی - بنده قبل از دستور عرض دارم .

رئیس - آقای شریعتمدار

(اجازه)

شریعتمدار دامغانی - بنده هم قبل از دستور عرض دارم .

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - آقای سلطان - العلماء را جزو دیر آمدگان بی اجازه نوشته اند و حال آنکه ایشان از روز پانزدهم میزان اجازه دارند از این جهت نباید جزء دیر آمدگان بی اجازه ثبت شوند .

رئیس - اصلاح میشود . آقای میرزا